

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121208464
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5121208464.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Vladimíra Topoľančíka a JUDr. Táne Rapčanovej, vo veci navrhovateľky (osoby oprávnenej výživou): C. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, XXX XX X., proti odporcovi (osobe povinnej platiť výživné): JUDr. K. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XXA, XXX XX X., o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Pc/25/2021-146 zo dňa 26. apríla 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Pc/25/2021-146 zo dňa 26. apríla 2022 vo výrokoch I., II. a IV. zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo zvyšnej časti, t. j. vo výroku III., zostáva rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4Pc/25/2021-146 zo dňa 26. apríla 2022 **n e d o t k n u t ý**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou vo výške 330,00 eur mesačne vopred, vždy do 15. dňa v tom ktorom mesiaci k rukám navrhovateľky, počnúc od 08.10.2021, čím zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 4P/74/2014 zo dňa 22.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/51/2015 zo dňa 28.08.2015 v časti o uložení povinnosti platiť zvýšené výživné (výrok I.). Zameškané výživné za obdobie od 01.10.2021 do 30.04.2022 vo výške 350,00 eur súd povolil splácať odporcovi v sedemnástich splátkach po 20,00 eur, posledná osemnásť splátka vo výške 10,00 eur, spolu s bežným výživným, počnúc od kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť s tým, že nezaplatenie čo i len jednej splátky riadne a včas má za následok zročnosť celého zameškaného výživného (výrok II.). V zostávajúcej časti návrh zamietol (výrok III.). O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom zo dňa 08.10.2021 sa plnoleté dieťa (navrhovateľka) domáha voči svojmu otcovi (odporcovi) zvýšenia výživného zo sumy 280,00 eur určenej rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 4P/74/2014 zo dňa 22.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/51/2015 zo dňa 28.08.2015, na sumu 430,00 eur mesačne. Svoj návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že v čase poslednej úpravy výživného v roku 2015 navštevovala ešte základnú školu, no aktuálne študuje na vysokej škole (Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave). Po nástupe na vysokú školu začal odporca dobrovoľne prispievať na výživu navrhovateľky sumou 320,00 eur, t. j. nad rámec súdom určeného výživného, a to až do júla 2021, odkedy si plní vyživovaciu povinnosť voči nej len vo výške určenej súdom. Matka navrhovateľky si plní vyživovaciu povinnosť voči dcére dobrovoľne, predovšetkým zabezpečením stravy, ubytovania a vreckového. V priebehu rokov 2019 a 2020 bola matka navrhovateľky z dôvodu onkologického ochorenia celý jeden rok práceneschopná. Navrhovateľka o tom informovala odporcu, pretože práve nastupovala na štúdium na vysokej škole a preto potrebovala

zakúpiť notebook a vybavenie na internát. Odporca jej však nijakým spôsobom na tieto výdavky neprispel a preto všetky znášala výlučne matka navrhovateľky. Po nástupe na vysokú školu výdavky navrhovateľky na jej výživu výrazne vzrástli. Za ubytovanie v študentskom domove zaplatila za prvý semester prvého ročníka sumu 70,00 eur mesačne, následne bol internát z dôvodu pandémie zatvorený. Jej výdavky na mobil predstavujú 20,00 eur mesačne, cestovné zo X. do Trnavy 32,00 eur mesačne a na študijné materiály mesačne minie navrhovateľka sumu 30,00 eur. Zvyšné výdavky navrhovateľky na stravu, ošatenie, hygienické potreby, kontaktné šošovky a voľnočasové aktivity predstavujú približne 250,00 eur. Štúdium na právnickej škole je náročné. Navrhovateľka preto nemá možnosť popri štúdiu si brigádnicke privyrobiť.

3. Otec s návrhom navrhovateľky vyjadril nesúhlas a žiadal, aby ho súd zamietol. V podaní zo dňa 18.02.2022 uviedol, že od 28.08.2020 má na základe rozhodnutia disciplinárneho senátu dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu. Z uvedeného dôvodu má podľa zákona o sudcoch nárok na plat sudcu v rozsahu 50 %, čo predstavuje sumu 1.490,00 eur mesačne. Zároveň sa mu znížil plat aj o príjem z vykonávaných väzobných pohotovostí približne o sumu 500,00 eur mesačne. Odporca pritom v zmysle zákona o sudcoch nemá možnosť zamestnať sa alebo si iným spôsobom privyrobiť. Dňa 14.09.2020 bol vzatý do väzby, ktorú nepretržite vykonával až do 13.04.2021. Počas trvania väzby nemal prístup k peňažnému účtu, napriek tomu jeho manželka zabezpečovala platenie výživného dcére až do júna 2021 vo výške 330,00 eur mesačne. Pobytom vo väzbe došlo k zhoršeniu fyzického, ako i psychického zdravotného stavu odporcu. Z uvedeného dôvodu odporca pravidelne absolvuje vyšetrenia u špecialistov a spolu s liečbou má náklady neraz presahujúce sumu 100,00 eur mesačne. Odporca žije v spoločnej domácnosti s manželkou JUDr. I. J. a ich dvomi synmi plnoletým S., ktorý má 18 rokov a maloletým D., ktorý má 11 rokov. Po zaplatení všetkých výdavkov je jeho rodina schopná prežiť len s maximálnym úsilím.

4. Navrhovateľka na nariadenom pojednávaní vo veci zotrvala na podanom návrhu. Uviedla, že príjem matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, predstavuje približne sumu 1.000,00 eur mesačne (matka nastúpila do práce na prelome mesiacov október - november 2021). Opätovne poukázala na náročnosť štúdia na vysokej škole, z ktorého dôvodu počas školského roka nemá možnosť si brigádnicke privyrobiť. Navrhovateľka tak pracuje len v lete, naposledy robila v Tesco v Žiline. Pokiaľ ide o cestovné, navrhovateľka má naďalej ako študentka nárok na cestovné vlakom zadarmo, no počet týchto lístkov je limitovaný. Pokiaľ je na daný vlak dosiahnutý limit (napríklad študentmi z východu), navrhovateľka je nútená kúpiť si študentský lístok. Ďalej navrhovateľka uviedla, že okrem bežných výdavkov na živobytie mesačne vynakladá 13,00 eur na jednorazové šošovky, 5,00 eur na lieky na alergiu, 38,00 eur na liek Anofolic, 15,00 eur na injekcie v niektorých mesiacoch, 15,00 eur na vitamíny a približne 40,00 eur na pedikúru, ktorá je nevyhnutná po operácii prsta. Nakoľko využíva mamine auto, prispieva jej na benzín sumou približne 20,00 eur mesačne. Auto nadobudla matka navrhovateľky v hodnote asi 5.000,00 eur potom, ako im neznámy páchatel' predchádzajúce auto podpálil a poisťovňa im v súvislosti s touto udalosťou neposkytla žiadne plnenie. Navrhovateľka sa snaží ušetriť nejaké finančné prostriedky z dôvodu, že po ukončení štúdia plánuje ísť na operáciu, aby sa vyhla novej chorobe, ktorou trpela jej stará mama i mama. Záverom navrhovateľka potvrdila, že v lete 2021 bola na dovolenke s priateľom v Grécku, kde cena leteniek predstavovala 40,00 eur a na jar 2022 boli spolu na dovolenke v Portugalsku, ktorú platil jej priateľ (darček na ich výročie).

5. Odporca na pojednávaní uviedol, že riadne a včas si plnil vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke od roku 2015 do júla 2019 vo výške určenej súdom, následne po dohode s navrhovateľkou vo výške 330,00 eur mesačne až do júla 2021 a od augusta 2021 jej poukazoval opäť súdom určené výživné vo výške 280,00 eur mesačne. V domácnosti žije s manželkou a dvomi synmi. Príjem manželky predstavuje mesačne sumu od 500,00 do 800,00 eur. Starší syn S. je plavcom na reprezentačnej úrovni. V súvislosti s tým vznikajú mesačne náklady na trénera vo výške 100,00 eur, platia tiež príspevky do klubu a zabezpečujú mu všetky potreby na plávanie. Syn sa učí taliančinu, za čo je poplatok vo výške 40,00 eur mesačne. Syn nemá v škole zabezpečený obed, preto mu vznikajú zvýšené výdavky na stravovanie. Popri bežných výdavkoch na štúdium platia rodičia synovi ZRPŠ vo výške 30,00 eur mesačne a príspevok na stužkovú vo výške 50,00 eur ročne. Mladší syn D. navštevuje piaty ročník školy pre nadané deti. Nakoľko je silný astmatik, na nevyhnutné lieky vynaložia sumu 100,00 eur, zároveň vznikajú aj zvýšené výdavky na zubára. Syn D. tiež pláva, v súvislosti s čím rodičia platia mesačne sumu 60,00 eur. Za družinu platia sumu 10,00 eur a za obedy sumu 25,00 eur. Z dôvodu dištančného vzdelávania boli rodičia nútení synom kúpiť dva používané notebooky v hodnote 300,00 a 400,00 eur. Manželka je odkázaná na špeciálnu stravu, v súvislosti s čím vznikajú zvýšené výdavky vo výške 200,00 eur mesačne. Z dôvodu

nepriaznivého stavu na strane odporcu bol odporca nútený zrušiť tri poistenia (odporcu, manželky a najstaršieho syna) a zároveň si s manželkou zobrali od fyzickej osoby úver vo výške 5.000,00 eur.

6. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 4P/74/2014 zo dňa 22.05.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/51/2015 zo dňa 28.08.2015 bola odporcovi uložená povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 280,00 eur mesačne počnúc od 01.10.2014. V čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom mala navrhovateľka 15 rokov a končila 9. ročník základnej školy. Podľa názoru konajúceho súdu sa za sedem rokov bez pochyb zvýšili náklady v súvislosti s výživou dnes už plnoletej C. J., čo sa musí prejavíť aj v povinnosti každého z rodičov prispievať na výživu ich dcéry zvýšenou sumou. Uvedeného si je vedomý aj odporca, ktorý sa dohodol s navrhovateľkou o dobrovoľnom plnení vyživovacej povinnosti vo výške 330,00 eur, t. j. nad rámec súdom určenej vyživovacej povinnosti, ktorú si plnil do júla 2021. Skutočnosť, že navrhovateľka z plateného výživného (pri zohľadnení výživného poskytovaného jej matkou) nemohla reálne pokryť svoje nevyhnutné mesačné výdavky na výživu mal súd potvrdenú tým, že navrhovateľka počas letných prázdnin brigádnicke pracovala, čím sa bezpochyby snažila zvýšiť svoju životnú úroveň. Pri svojom rozhodovaní okresný súd zohľadnil predovšetkým tú skutočnosť, že navrhovateľka sa domáha zvýšenia výživného len za účelom zabezpečenia jej základných životných potrieb, vrátane jej štúdia. Pokiaľ výživné vo výške 280,00 eur mesačne postačovalo na pokrytie potrieb navrhovateľky v čase, keď nastupovala na strednú školu v mieste jej bydliska, je nepochybné, že takáto vyživovacia povinnosť nemôže byť dostatočná o sedem rokov neskôr, keď navrhovateľka študuje na vysokej škole v inom meste.

7. Pri rozhodovaní bral konajúci súd do úvahy aj zmenu pomerov na strane odporcu, ktorý s účinnosťou od 28.08.2020 poberá plat v rozsahu 50 % jeho plnej výšky, t. j. v sume 1.490,00 eur mesačne z dôvodu dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu. Spoločný príjem v jeho domácnosti tak aktuálne podľa údajov odporcu predstavuje mesačne sumu približne 2.000,00 až 2.300,00 eur. Pri zohľadnení tvrdených, ale aj preukázaných výdavkov v jeho domácnosti mal okresný súd za to, že je v jeho aktuálnych možnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť voči svojmu najstaršiemu dieťaťu (navrhovateľka) vo výške 330,00 eur mesačne. Uvedenú sumu zároveň súd prvej inštancie považoval za dostatočnú na pokrytie nevyhnutných potrieb navrhovateľky a zároveň za takú výšku výživného, v dôsledku ktorého nebudú ukrátené ani ostatné deti odporcu. Súdom zvýšené výživné po siedmych rokoch predstavuje 1/5 aktuálneho príjmu odporcu, ktorý avšak nie je jediným príjmom v jeho domácnosti. Oproti tomu, jediným príjmom domácnosti, v ktorej žije navrhovateľka, je príjem jej matky vo výške približne 1.000,00 eur mesačne. Účelom výživného určeného súdom nie je pokrytie všetkých nákladov na potreby oprávnenej osoby výlučne z určeného výživného, keďže vyživovacia povinnosť prináleží obidvom rodičom podľa ich možností a schopností, (samozrejme pri zohľadnení toho, čo povinný rodič prispieva nad rámec súdom určeného výživného). Zároveň je potrebné zohľadniť aj všeobecný rast životných nákladov navrhovateľky, ktorý v období dospievania je podstatne rýchlejší ako u dospelého zabezpečeného rodiča. Zvýšenie vyživovacej povinnosti po siedmych rokoch o 50,00 eur mesačne podľa názoru prvoinštančného súdu nie je neprimerané, resp. likvidačné, a to aj napriek zníženiu príjmu otca navrhovateľky o 50 %. V zostávajúcej časti návrh navrhovateľky o zvýšenie vyživovacej povinnosti o ďalších 100,00 eur mesačne však z uvedených dôvodov súd ako nedôvodný zamietol.

8. Z uvedených dôvodov počnúc dňom 08.10.2021 okresný súd určil vyživovaciu povinnosť odporcu na navrhovateľku sumou 330,00 eur. Zároveň povolil zameškané výživné za obdobie od 01.10.2021 do 30.04.2022 v celkovej výške 350,00 eur súd splácať odporcovi v sedemnástich splátkach po 20,00 eur a poslednou osemnástou splátkou vo výške 10,00 eur, spolu s bežným výživným.

9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že odvolací súd návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietne; alternatívne sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolateľ prezentoval názor, že navrhovateľka v priebehu konania nijakým spôsobom neverifikovala ňou tvrdené zvýšené výdavky (napr. poukázal na tvrdené úhrady navrhovateľky týkajúce sa internátneho ubytovania, keď tieto hradila len v prvom semestri a následne pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu prebiehala výučba dištančne). Vyjadril sa aj k cestovným výdavkom navrhovateľky, keď cestovné pre študentov je zadarmo, platí sa len v prípade neskorej rezervácie cestovného lístka. Odporca preto nemôže znášať náklady za ľahkovážny prístup navrhovateľky pri jeho neskorej rezervácii. Zároveň navrhovateľka nepreukázala žiadne výdavky v súvislosti s cestovaním na výučbu,

rovnako tak nepreukázala ani svoje tvrdenia o zvýšených výdavkoch v súvislosti so zdravotným stavom (diagnózy vyskytujúce sa v rodine a ich predchádzanie, kupovanie „výživových doplnkov“, nedôvodnosť častej pedikúry v hodnote 400,00 eur a pod.). Ako účelové a nepravdivé odporca označil aj tvrdenia navrhovateľky o nemožnosti brigádnicke pracovať popri štúdiu. Veľká časť vysokoškolských študentov si totiž popri štúdiu týmto spôsobom privyrába. Navrhovateľka v minulosti brigádovala len pár dní v lete 2021, no očividne nemá záujem zabezpečiť si finančné prostriedky inak, ako výživným od odporcu. V konaní neboli preukázané ani iné zvýšené výdavky týkajúce sa nákladov domácnosti, v ktorej navrhovateľka býva spoločne s matkou. Na druhej strane odporca všetky svoje výdavky riadne zdokladoval, no súd prvej inštancie ich pri svojom rozhodovaní vo veci nezohľadnil. Rovnako ako v konaní pred prvoinštančným súdom odvolateľ poukázal na svoj aktuálny príjem, ako aj na výdavky spojené s ďalšími dvoma deťmi i na svoj zdravotný stav. Ďalej súd prvej inštancie pochybil, keď sa pri rozhodovaní o výške výživného dostatočne nezaoberal mierou starostlivosti a podielom matky navrhovateľky ako druhého rodiča na výžive dcéry. Podľa názoru odvolateľa je príjem matky navrhovateľky, s prihliadnutím na jej pracovné zameranie a dĺžku praxe, podstatne vyšší ako 1.000,00 eur mesačne a táto poberá aj čiastočný invalidný dôchodok a pravdepodobne aj iné kompenzačné príspevky, čo okresný súd pri svojom rozhodovaní vôbec nezisťoval, ani nezohľadnil. Je v rozpore s dobrými mravmi a zásadou spravodlivosti, aby pri existencii viacerých vyživovacích povinností bol odporca povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť k jednému dieťaťu v značnom nepomere voči ostatným deťom, ktorým už nebude schopný zabezpečiť ani len základné potreby. Životná úroveň navrhovateľky a jej prehnané nároky sú v zásadnom nepomere so životnou úrovňou odporcu a jeho súčasných reálnych možností a schopností platiť vyššie výživné. Priznaním výživného v súdom určenej výške by mohol nastať stav, kedy by bol odporca nútený riešiť vzniknutú situáciu ďalšími pôžičkami, zatiaľ čo navrhovateľka by svoj voľný čas nevenovala brigádnickej práci. Je zrejmé, že navrhovateľke sa nástupom na vysokú školu ako aj prirodzeným dospievaním od času posledného rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti zvýšili životné náklady, podstatná zmena však nastala aj na strane odporcu, ktorému sa podstatným spôsobom znížil príjem a zvýšili sa mu náklady na výživu dvoch synov. Odporca namietal aj procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý na pojednávaní konanom dňa 21.04.2022 neoboznamoval listinné dôkazy predložené účastníkmi konania ich prečítaním, čím porušil právo účastníkov vyjadriť sa k predloženým listinným dôkazom. Pochybenie súdu videl odvolateľ aj v absencii listinných dôkazov v súvislosti s príjmom matky navrhovateľky, keď súd vychádzal len z konštatovaní navrhovateľky.

12. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že predložila do spisu viacero potvrdení a výpisov preukazujúcich jej zvýšené výdavky. V čase, keď navrhovateľka nebývala na internáte, boli zvýšené výdavky (elektrina, voda, kúrenie) znášané v domácnosti matky. V súvislosti so svojim zdravotným stavom navrhovateľka predložila súdu v prílohe svojho vyjadrenia aj správu o genetickom vyšetrení zo dňa 15.07.2020, výsledky z gastrológie zo dňa 09.03.2021 a výsledky z alergológie zo dňa 16.06.2021. Zároveň zotrvala na závere o tom, že v rámci štúdia, aktuálne počas skúškového obdobia, nie je v jej možnostiach brigádnicke pracovať, no počas leta si bude tak ako v roku 2021 brigádu hľadať. Navrhovateľka sa nestotožnila ani s tvrdeniami odporcu v súvislosti s príjmovou situáciou matky (keď poukázala na jej zdravotný stav, o ktorom má aj odporca vedomosť) a rovnako ani s jeho tvrdeniami o nepomere v životnej úrovni navrhovateľky a odporcu. Záverom navrhovateľka poukázala na odporcom pri rozhodovaní o výživnom ešte v roku 2015 tvrdené vytváranie úspor na navrhovateľku, pričom žiadne nasporené úspory od odporcu nedostala.

13. Odporca vo svojej odvolacej replike zotrval na svojej argumentácii prezentovanej v jeho opravnom prostriedku. Zároveň spochybnil výdavky vyplývajúce z potvrdení resp. pokladničných blokov predložených navrhovateľkou, tvrdiac, že napr. jedná o platby uhrádzané zo štyroch rôznych platobných kariet. Zopakoval, že zjavným pochybením je dokazovanie vykonané okresným súdom, ktorý nijakým spôsobom nezisťoval a nezohľadňoval majetkové a príjmové pomery matky navrhovateľky ako druhého rodiča viazaného vyživovacou povinnosťou. Za nepravdivé a účelové považoval odporca aj ďalšie tvrdenia navrhovateľky týkajúce sa jeho (ne)záujmu o zdravotný stav matky či (ne)záujem o kontakt s navrhovateľkou.

14. Ďalšie podania podania účastníkov konania súdu v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

15. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie odporcu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu,

ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania odporcu podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Vo vzťahu k posudzovanej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z., ďalej len „Zákon o rodine“) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolani (bližšie rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969). Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných huteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnúť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

17. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá Zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečovaním primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

18. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa,

jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovacích povinností rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadrí zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov (bližšie rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966).

19. Zároveň je nutné zdôrazniť, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Pokiaľ sa teda navrhovateľka štúdiom na vysokej škole sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie právničky, nie je povinná pracovať. Len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovnoprávnu spôsobilosť, nemá totiž vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov. Rovnako nestačí preukázanie skutočnosti, že dieťa je už schopné nejakej - hocijakej - zárobkovej činnosti. Je to len dobrá vôľa dieťaťa, ktoré si touto formou dokáže zlepšiť svoju životnú úroveň a uspokojiť niektoré svoje potreby, avšak bez relevancie na výšku výživného osoby povinnej vyživovať.

20. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu Zákona o rodine v ust. § 78 ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchýlil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi clausula rebus sic stantibus (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky res iudicata na základe preukázanej zmeny pomerov odôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená), ako aj vo vzťahu k dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciu povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nielen rozhodnutím súdu.

21. V posudzovanom prípade dospel súd prvej inštancie k záveru o podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky ako aj na strane odporcu a po vykonanom dokazovaní tieto zmenené pomery považoval podstatné pre čiastočné vyhovenie návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie dospel k tomuto záveru bez toho, aby sa dôkladne riadil spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu. Z obsahu predloženého spisu je zrejmé, že okresný súd sa vo vzťahu k rodičom navrhovateľky obmedzil, resp. zameril len na skúmanie pomerov otca navrhovateľky (odporcu), no majetkovými pomermi druhého rodiča (matky) sa zaoberal len minimálne, de facto len prevzal tvrdenia navrhovateľky o aktuálnych zárobkových pomeroch jej matky. V následných úvahách o čiastočnej dôvodnosti návrhu na zvýšenie výživného otca zároveň súd uvedené zistenia ani nebral do úvahy, resp. v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje akákoľvek zmienka o úlohe matky v rámci vyživovacej povinnosti navrhovateľky. Inými slovami, okresný súd sa v danom prípade vôbec komplexne nezaoberal všetkými rozhodujúcimi okolnosťami, ktoré majú (môžu mať) podstatný vplyv na majetkové pomery matky ako druhého rodiča navrhovateľky, ktorý je rovnako povinný prispievať na výživu navrhovateľky (aj keď do istej miery je jej vyživovacia povinnosť pravdepodobne naďalej kompenzovaná napr. uspokojovaním bytovej potreby a pod.). Minimálne z vyjadrení odporcu pritom vyplynuli určité indície o možnej existencii príjmov matky navrhovateľky aj mimo jej príjmu z pracovného pomeru, (ktorý navyše v spore nebol žiadnym relevantným spôsobom preukázaný).

23. Len dôsledné preskúmanie majetkových pomerov oboch rodičov navrhovateľky, t. j. označeného odporcu (otca), ale aj matky, v súlade so všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, môže viesť k spravodlivému rozhodnutiu súdu o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného voči jej otcovi, ktoré je predmetom tohto konania.

24. Z obsahu napadnutého rozhodnutia tiež vyplýva, že okresný súd pri určovaní výživného vychádzal z preukázanej aktuálnej príjmovej situácie otca navrhovateľky ako osoby povinnej z vyživovacej povinnosti, teda vychádzal z faktického stavu jeho príjmov. V tejto súvislosti odvolací súd však dáva do pozornosti princíp potenciality príjmov rodiča zaviazaného vyživovacou povinnosťou, v zmysle ktorého sa pri určovaní výživného vo vzťahu k povinnej osobe neprihliada len na jeho faktické príjmy dosahované v rozhodnom čase, ale vychádza aj z príjmu potenciálneho, ktorý by povinný rodič vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, jazykové znalosti a podobne mohol fakticky dosahovať. Daný princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, prípadne vykonáva činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu či vedie k jeho úplnej strate.

25. V súdenom prípade odporca poukazoval na to, že jeho reálny príjem je oproti predchádzajúcemu rozhodovaniu súdu o výživnom na dcéru podstatne nižší a že v období od 14.09.2020 do 13.04.2021 bol vo väzbe. Otcovi navrhovateľky, t. j. odporcovi bol totiž rozhodnutím disciplinárneho senátu č. k. 6Ds/2/2020 odo dňa 28.08.2020 pozastavený výkon funkcie sudcu, ktorá skutočnosť má za následok dočasné zníženie základnej hodnoty platu podľa § 22 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch. Disciplinárne konanie i trestné konanie vedené voči odporcovi neboli doposiaľ právoplatne skončené.

26. Rešpektujúc princíp prezumpcie neviny JUDr. K. J. (tak v rámci trestného ako aj disciplinárneho súdnictva), však podľa názoru odvolacieho súdu v tomto konaní, pre potreby rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti, aktuálne nie je možné jednoznačne konštatovať, že zníženie (či čiastočná strata príjmu) u povinného nastalo objektívne bez jeho zavinenia, čo by viedlo k povinnosti súdu prihliadnúť na zníženie príjmu povinného rodiča relevantné vo vzťahu k vyživovacej povinnosti.

27. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3 Cdo 236/2018 zo dňa z 20. februára 2019, v ktorej dovolací súd uviedol: „Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne

dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojím úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti.“

28. Vo vyššie uvedenom prípade došlo síce k rozhodovaniu o vyživovacej povinnosti povinného rodiča k dieťaťu v čase po právoplatnom rozhodnutí súdu v trestnej veci o vine osoby povinnej platiť výživné, no podľa názoru odvolacieho súdu právny záver o potrebe objektívneho zisťovania absencie zavinenia povinného rodiča na vzniknutom stave - t.zn. v takom jeho správaní, ktoré viedlo k začatiu trestného či disciplinárneho konania je v plnom rozsahu uplatniteľný aj v aktuálne súdnej veci. K nepreukázaniu absencie zavinenia otca na jeho aktuálnej príjmovej situácii odvolací súd poukazuje aj na špecifické okolnosti prejednávanej veci, keď sa voči povinnému rodičovi v pozícii sudcu vedie simultánne trestné ako aj disciplinárne konanie, pričom možno predpokladať, že podkladom pre tieto konania boli v tom čase dôvodné podozrenia o konaní povinného rodiča pri výkone jeho funkcie sudcu v rozpore s ustanoveniami zákona č. 385/2000 Z. z. či so Zásadami sudcovskej etiky schválenými Súdnu radou SR dňa 17.12.2015.

29. Netreba totiž opomínať fakt, že v občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Obmedzenia štátneho funkcionára pri výkone štátnej funkcie podľa osobitného predpisu (s odkazom na Čl. 4 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.) sa vzťahujú primerane aj na sudcu. V záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie je sudca povinný najmä a) presadzovať a obhajovať nezávislosť súdnictva a jeho dobrú povesť, b) odmietnuť akýkoľvek zásah, nátlak, vplyv alebo žiadosť, ktorých cieľom by mohlo byť ohrozenie nezávislosti súdnictva, c) nenechať sa pri výkone svojej funkcie ovplyvniť záujmami politických strán, politických hnutí, verejnou mienkou alebo oznamovacími prostriedkami, d) vystupovať nezaujato a k stranám alebo k účastníkom konania pristupovať bez ekonomických, sociálnych, rasových, etnických, sexuálnych alebo náboženských predsudkov, e) dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná, f) spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti po celý čas trvania funkcie sudcu, g) dodržiavať zásady sudcovskej etiky (pozri ust. § 30 ods. 1 a 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o súdoch a sudcoch v platnom znení).

30. Skutočnosť, že odporca sa ako sudca dopustil konania, ktoré má znaky, pre ktoré možno voči nemu začať disciplinárne, či trestné konanie a pre ktoré bol dokonca vo väzbe, je potom pre účely konania o výživnom na jeho dcéru potrebné vykladať tak, že odporca sa sám bez vážneho dôvodu pripravil o možnosť zabezpečovať primeraný zdroj príjmov. Skutočnosť takej povahy nemôže byť podľa názoru odvolacieho súdu posudzovaná v neprospech osoby oprávnenej výživou.

31. Žiada sa dodať, že neobstojí tvrdenie odporcu, že aktuálne nemá možnosť iného príjmu. Toto jeho tvrdenie je totiž v priamom rozpore s ust. § 23 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z., z ktorého vyplýva, že výkon funkcie sudcu je nezlučiteľný s funkciou v inom orgáne verejnej moci, vrátane funkcie predsedu súdnej rady a podpredsedu súdnej rady, so štátnozamestnaneckým pomerom, s pracovným pomerom, s obdobným pracovným vzťahom, s podnikateľskou činnosťou, s členstvom v riadiacom alebo kontrolnom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, ani s inou hospodárskou alebo zárobkovou činnosťou okrem správy vlastného majetku, vedeckej, pedagogickej, literárnej alebo umeleckej činnosti a okrem členstva v súdnej rade.

32. Naviac, ustanovenie § 22 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. upravuje nárok sudcu na plat v prípade, že má dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu. Základná hodnota takto zníženého platu (30 % zo základného platu) sa v prípade každého vyživovaného dieťaťa zvyšuje o 10 %, a to až do celkovej výšky 50 % základného platu. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca venoval špeciálnu pozornosť zákonnej povinnosti rodiča podieľať sa na výžive dieťaťa v plnohodnotnom rozsahu aj v čase, keď je jeho príjem z dôvodu dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu znížený. Špecificky pri takto určenom zvýšení platu poskytovanému povinnému rodičovi v postavení sudcu možno dôvodne

predpokladať, že k danému zvýšeniu dochádza práve z dôvodu, aby bol dotknutý sudca v pozícii povinného rodiča z vyživovacej povinnosti schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v pomerne rovnakom rozsahu, ako tomu bolo v čase pred dočasným znížením platu.

33. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné pri určovaní výšky výživného brať do úvahy potenciálny príjem otca v rozsahu 100 % základného platu, keď jeho príjem v rozhodnom období je určený v zákonom stanovenom rozsahu 30 % základného platu, no tento je dodatočne navýšený až na hodnotu 50 %, t. j. zvýšený o 20 %, výlučne z dôvodu existencie jeho vyživovacej povinnosti k deťom.

34. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že zvýšenie rozsahu poskytovaného platu o 20 % je v danom prípade poskytované rodičovi povinnému z vyživovacej povinnosti bez ohľadu na počet vyživovaných detí presahujúcich jedno dieťa a zároveň nie je určené, na ktoré vyživované dieťa a v akom rozsahu sa v prípade viac ako dvoch detí takto navýšená zložka platu poskytuje. Toto zvýšenie je teda realizované z dôvodu existencie vyživovacej povinnosti odporcu voči jeho všetkým trom deťom.

35. Už len z uvedených dôvodov možno dať za pravdu odporcovi, že došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, teda, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia neúplne zistil skutočný stav a tento nedostatok nemožno napraviť. Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by totiž nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného mimosporového konania vyjadrený v článkoch 1, 4 a 6 CMP v spojení s článkom 46 a násl. Ústavy a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu. Už len vzhľadom na uvedené dôvody, bez toho, aby sa odvolací súd bližšie zaoberal konkrétnosťami či inými dôvodmi odvolania odporcu, napadnutý rozsudok podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

36. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP s použitím s ust. § 2 ods. 1 CMP) prezenovaným vyššie a preto následne v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie doplní dokazovanie a dôsledne objasní a zhodnotí schopnosti a možnosti oboch rodičov podieľať sa na výžive navrhovateľky a tiež ich majetkové pomery (§ 62 ods. 2 veta prvá a § 75 ods. 1 Zákona o rodine). Tieto bude zisťovať aj v kontexte s námietkami a argumentáciou produkovanou odporcom a navrhovateľkou v ich podaniach v rámci prvoinštančného i odvolacieho konania. Účastníkom samozrejme nič nebráni, aby o predmete konania v ďalšom štádiu konania uzavreli zmluvu. Súčasne súd prvej inštancie vykoná dokazovanie (prípadne toto aj zopakuje) v súlade s ust. § 188 a § 195 a násl. CSP a tiež umožní účastníkom konania vyjadriť sa k dôkazom (§ 182 CSP). Po objasnení skutočného stavu v potrebnom rozsahu súd prvej inštancie opätovne vec právne posúdi v zmysle už spomenutých zásad a vo veci nanovo rozhodne. s tým, že v ďalšom konaní je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu uvedeným nižšie (§ 391 ods. 2 CSP a § 2 ods. 1 CMP). Následne okresný súd vydá aj meritórne rozhodnutie, ktoré riadne odôvodní postupom v súlade s ust. § 220 CSP a § 2 ods. 1 CMP.

37. Zároveň je nutné dodať, že pokiaľ odvolateľ namietal, že konajúci súd na pojednávaní riadne nevykonal dokazovanie listinami ich prečítaním, v tejto súvislosti odvolací súd upriamuje pozornosť na ust. § 204 CSP, z ktorého vyplýva, že dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak ide o listinu, ktorej odpis bol strane sporu v priebehu konania doručený a ak listina alebo jej obsah neboli protistranou spochybnené.

38. Neobstojí ani námietka odporcu, že navrhovateľka dôsledne nepreukázala všetky náklady, ktoré má v súvislosti so svojou výživou doklady o ich úhrade a presnou špecifikáciou, je potrebné zdôrazniť, že v prejednávanej veci nie je nutné, aby navrhovateľka preukázala vynakladanie všetkých výdavkov na stravu, oblečenie a obuv a pod., predložením množstva pokladničných dokladov, keďže v mnohých položkách ide o skutočnosť všeobecne známu. Je zrejmé, že dcéra je vo vyššom veku, nastúpila na štúdium na vysokej škole, s čím sú nepochybne spojené i vyššie výdavky na jej stravu, oblečenie a obuv, či dopravu. To však nie sú jediné náklady na jej výživu. V súvislosti s jej vekom došlo nepochybne i k zvýšeniu výdavkov na hygienické potreby, kultúrne či športové vyžitie. Viaceré úhrady poplatkov v súvislosti so svojou výživou navrhovateľka už preukázala.

39. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne o trovách prvoinštančného konania a v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP a § 58 CMP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

40. Vo zvyšnej časti nenapadnutej odvolaním (t. j. vo výroku III. o zamietnutí návrhu v zostávajúcej časti) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu. Odvolací súd v zmysle ust. § 65 CMP nie je viazaný rozsahom odvolania len vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu, čo nie je prípad súdnej veci.

41. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Odvolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa

rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).